

Date: 7th February-2025

RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA BO‘LAJAK PEDAGOGLARNING KASBIY MALAKALARINI XALQARO TA‘LIM TASNIFLAGICHI ASOSIDA BAHOLASH

Jo‘rayeva Dilnoza Oktamovna
Buxoro davlat pedagogika instituti

Annotatsiya: Mazkur maqolada raqamlashtirish sharoitida bo‘lajak pedagoglarning kasbiy malakalarini baholashda xalqaro ta‘lim tasniflagichi (ISCED – International Standard Classification of Education) asosida yondashuvlar tahlil qilinadi. Pedagogik kadrlarni xalqaro standartlar asosida baholashning ahamiyati, ta‘lim jarayonida raqamli texnologiyalarning o‘rni hamda zamonaviy o‘qituvchidan talab etiladigan raqamli kompetensiyalar muhokama qilinadi. Shu bilan birga, kasbiy malakalarni xalqaro tasniflagich asosida baholashning samarali mexanizmlari ko‘rib chiqiladi.

Kalit so‘zlar: raqamlashtirish, pedagogik malaka, xalqaro ta‘lim tasniflagichi, ISCED, raqamli kompetensiya, ta‘lim standartlari, baholash tizimi.

Kirish

XXI asrda ta‘lim jarayoni raqamli texnologiyalar bilan chambarchas bog‘liq bo‘lib, pedagoglarning zamonaviy texnologiyalarni qo‘llay olish qobiliyati muhim kasbiy kompetensiya sifatida qaralmoqda. Bo‘lajak o‘qituvchilarning kasbiy malakalarini xalqaro standartlarga mos ravishda baholash ta‘lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Shu maqsadda UNESCO tomonidan ishlab chiqilgan **Xalqaro ta‘lim tasniflagichi (ISCED)** asosida pedagogik kadrlarning kasbiy malakalari baholanadi. Ushbu tasniflagich ta‘lim bosqichlarini xalqaro miqyosda uyg‘unlashtirish va kadrlar tayyorlash jarayonida umumiy mezonlarni belgilashga xizmat qiladi.

Mazkur maqolada bo‘lajak pedagoglarning kasbiy malakalarini raqamli muhit sharoitida baholash zarurati, xalqaro tasniflagich doirasidagi yondashuvlar hamda raqamli kompetensiyalarni rivojlantirish yo‘nalishlari tahlil qilinadi.

Asosiy qism

1. ISCED tizimining mohiyati va pedagogik baholashda tutgan o‘rni

ISCED (International Standard Classification of Education) – UNESCO tomonidan ishlab chiqilgan xalqaro ta‘lim tasniflagichi bo‘lib, u ta‘lim darajalarini muayyan bosqichlarga ajratish va taqqoslash imkonini beradi. Pedagog kadrlar tayyorlash va ularning kasbiy malakalarini baholashda ISCED quyidagi jihatlar bo‘yicha muhim ahamiyat kasb etadi:

- Pedagogik ta‘lim bosqichlarini xalqaro miqyosda moslashtirish.
- Malaka oshirish va qayta tayyorlash jarayonlarini standartlashtirish.
- Pedagoglarning zamonaviy kasbiy kompetensiyalarini aniqlash va rivojlantirish.

2. Pedagoglarning raqamli kompetensiyalarini baholash zarurati

Raqamli ta‘lim texnologiyalarining jadal rivojlanishi pedagoglardan quyidagi kompetensiyalarni talab qiladi:

Date: 7th February-2025

- Raqamli o'quv resurslarini yaratish va ulardan samarali foydalanish.
- Onlayn va gibril ta'lim metodlarini qo'llash.
- Raqamli baholash tizimlari bilan ishlash va o'quvchilarning natijalarini kuzatish.
- Raqamli xavfsizlik va shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish ko'nikmalariga ega bo'lish.

Pedagoglarning raqamli kompetensiyalarini baholashda **DigCompEdu** (Digital Competence Framework for Educators) kabi xalqaro standartlardan foydalanish mumkin. Bu tizim pedagoglarning axborot texnologiyalaridan foydalana olish darajasini aniqlashga xizmat qiladi.

3. Raqamlashtirish sharoitida pedagog malakalarini xalqaro mezonlar asosida baholash mexanizmlari

Bo'lajak pedagoglarning kasbiy malakalarini baholashda quyidagi mexanizmlar qo'llanilishi mumkin:

1. **Test sinovlari va sertifikatliya tizimi** – pedagoglarning raqamli kompetensiyalarini maxsus testlar orqali aniqlash va xalqaro sertifikatliya bilan tasdiqlash.

2. **Amaliy topshiriqlar va portfolio usuli** – o'qituvchilarning raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayoniga qanday tatbiq etishini baholash uchun amaliy ishlanmalar asosida tahlil qilish.

3. **Onlayn baholash tizimlari** – sun'iy intellekt asosida pedagoglarning ta'lim texnologiyalarini qo'llash darajasini avtomatik tahlil qilish.

4. **Xalqaro ta'lim standartlari bo'yicha baholash** – ISCED va DigCompEdu asosida pedagoglarning kasbiy malakasini umumiy mezonlar bo'yicha tahlil qilish.

Xulosa

Raqamlashtirish sharoitida pedagoglarning kasbiy malakalarini xalqaro tasniflagich asosida baholash ta'lim sifatini oshirish va kadrlar tayyorlash jarayonini takomillashtirishda muhim o'rin tutadi. ISCED tasniflagichi pedagogik ta'lim jarayonini xalqaro me'yorlarga moslashtirishga imkon beradi, raqamli kompetensiyalarni baholash esa zamonaviy pedagoglarning yangi sharoitlarga moslashuvchanligini oshiradi.

Shu sababli, pedagoglarning kasbiy malakalarini baholash jarayoniga raqamli texnologiyalarni tatbiq etish, ularning bilim va ko'nikmalarini xalqaro standartlar asosida sinovdan o'tkazish muhim ahamiyatga ega. Kelajakda bu jarayonni yanada rivojlantirish uchun ta'lim tizimida xalqaro baholash tizimlarini keng joriy etish talab etiladi.

ADABIYOTLAR:

1. Tursunovna, B. G. (2024, May). UPDATING AND CONDUCTING THE QUALITY OF PRIMARY EDUCATION ON THE BASIS OF MODERN METHODS. In *Forum for Linguistic Studies* (Vol. 6, No. 1, pp. 242-248).
2. Baxronova, G. T. (2024). EGRA AND EGMA INTERNATIONAL ASSESSMENT PROGRAMS AND TEACHING PRIMARY CLASS STUDENTS TO THINK

Date: 7th February-2025

INDEPENDENTLY THROUGH THEM. *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 12(2), 152-154.

3. Tursunovna, B. G. (2024). EGMA TADQIQOTI O 'QITISH VA TA'LIM OLIH SHAROITLARINI O 'RGANISH XALQARO TADQIQOTI. *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 12(2), 146-148.

4. Jo'Rayeva, D. O. (2024). EDUCATIONAL VIEWS OF PEDAGOGUES TOWARDS THE ENVIRONMENT. *Экономика и социум*, (4-1 (119)), 194-197.

5. Abdurashidova, G. (2024). O'QUVCHILARDA DESTRUKTIV XULQ KO'RINISHLARINING PAYDO BO'LISHI VA UNING OLDINI OLIH CHORALARI. *Medicine, pedagogy and technology: theory and practice*, 2(9), 651-659.

6. Abdurashidova, G. (2024, May). O 'smirlarda destruktiv xulq ko 'rishlari shakllanishining ijtimoiy-psixologik xususiyatlari. In *CONFERENCE ON THE ROLE AND IMPORTANCE OF SCIENCE IN THE MODERN WORLD* (Vol. 1, No. 4, pp. 5-7).

7. Narziyeva, S. (2023). PSYCHOLOGICAL VIEWS ON THE CHOICE OF PROFESSION. *Modern Science and Research*, 2(10), 333-336.

8. Rustamovna, N. S. (2023). UNDERSTANDING EMPATHY: AN ESSENTIAL COMPONENT OF HUMAN CONNECTION. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(10), 378-382.

9. Rustamovna, N. S. (2023). DEVELOPING EMPATHY IN STUDENTS. *Oriental Journal of Academic and Multidisciplinary Research*, 1(3), 127-131.

10. Rustamjonovna, N. S. (2024). O 'SMIRLARDA DEVIATSIYA KO 'RINISHLARI VA VUJUDGA KELTIRUVCHI OMILLARI. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(1), 171-175.

11. Rustamjonovna, N. S. (2024). THE PROBLEM OF AGE AND GENDER DIFFERENTIATION OF DEVIANT MORALITY. *THE THEORY OF RECENT SCIENTIFIC RESEARCH IN THE FIELD OF PEDAGOGY*, 2(22), 222-224.

12. Rustamovna, N. S. (2024). O 'SPIRINLIK YOSHIDA EMPATIYANING NAMOYON BO 'LISHI VA UNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI. *PEDAGOG*, 7(5), 89-96.

13. Narziyeva, S. (2024). O 'SPIRINLIK YOSHIDA EMPATIYANING NAMOYON BO 'LISHI VA UNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI. *PEDAGOG*, 7(4), 320-327.

14. Hojiyeva Nasiba Bahodirovna. (2024). Ta'lim jarayonida boshlang'ich sinflarda texnologiya fanini o'qitish muammosining yoritilish mazmuni. *TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN*, 2(1), 200-206.

15. Hojiyeva Nasiba Bahodirovna. (2024). THE SIGNIFICANCE OF EDUCATIONAL TRAINING IN PRIMARY CLASSES. *МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА*, 2(2), 439-447.

16. Bahodirovna, H. N. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARDA ONA TILI O'QITISH METODIKASI FANINING METODOLOGIK VA ILMIY ASOSLARI.

17. Hojiyeva, N. (2023). METHODS OF TEACHING MOTHER TONGUE IN PRIMARY CLASSES SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL BASIS. *Modern Science and Research*, 2(9), 424-428.

18. Hojiyeva, N. (2023). THE SUBJECT AND TASKS OF THE METHOD OF

Date: 7th February-2025

TEACHING THE MOTHER TONGUE IN PRIMARY GRADES. *Modern Science and Research*, 2(10), 855-857.

19. Bahodirovna, H. N. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARDA ONA TILI O'QITISH METODIKASI FANINING PREDMETI VA VAZIFALARI.

20. Bahodirovna, H. N. (2023). TA'LIM JARAYONIDA BOSHLANG'ICH SINFLARDA TEXNOLOGIYA FANINI O 'QITISH MUAMMOSINING YORITILISH MAZMUNI. *PEDAGOGS jurnali*, 1(1), 209-209.

21. Bahodirovna, H. N. (2023). Methodological Foundations of Teaching the Science of" Education" in Primary Grades. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(9), 369-372.

22. Hojiyeva, N. B. (2023). MODERN METHOD IN TEACHING MOTHER LANGUAGE LESSONS-USING THE CACOGRAPHY METHOD. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(10), 434-439.

23. Bahodirovna, H. N. (2024). DEVELOPMENT OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS BASED ON EDUCATIONAL COMPETENCIES. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(4), 203-208.

24. Bahodirovna, H. N. (2024). AND ESSENCE OF THE EDUCATIONAL PROCESS. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(3), 328-333.

25. Bahodirovna, H. N. (2023). Prognosis of Placental Insufficiency in Pregnant Women Treated for Coronavirus. *Eurasian Medical Research Periodical*, 20, 228-236.

26. Bahodirovna, H. N. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARDA TARBIYA FANINI O'QITISHNING ASOSIY METOD VA VOSITALARI. *TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN*, 1(5), 332-338.

27. Hojiyeva, N. B. (2023). INCREASING THE INTEREST OF STUDENTS IN THE PROCESS OF TEACHING TECHNOLOGY IN PRIMARY GRADES. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(10), 430-433.

28. Ravshanovich, A. O. HISSIY ZO 'RIQISHLAR VA OBSESSIALARDAN XALOS BO 'LISH USULLARI VA TAVSIYALAR. *ЎЗБЕКИСТОҲДА ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТЛАР: ДАВРИЙ АНЖУМАНЛАР: 10-ҚИСМ*, 87.

29. Ravshanovich, A. O. (2024). O 'RTA OSIYO MUTAFAKKIRLARINING TIBBIYOT VA PSIXOLOGIYA SOHASIDAGI NAZARIYALARI. *SCIENTIFIC ASPECTS AND TRENDS IN THE FIELD OF SCIENTIFIC RESEARCH*, 3(28), 85-91.

30. Avezov, O. R. (2024). SHAXSNING EKSTREMAL VAZIYATLARDA STRESSBARDOSHLIGINI NAMOYON BO 'LISHI. *SCIENTIFIC APPROACH TO THE MODERN EDUCATION SYSTEM*, 3(31), 285-288.

31. Avezov, O. R. (2024). BOSHLANG 'ICH SINFLARDA GIPERAKTIV BOLALAR BILAN ISHLASHNING PSIXOLOGIK YONDASHUVLARI. *Elita. uz-Elektron Ilmiy Jurnal*, 3(1), 251-258.

32. Avezov, O. R. (2024). SHAXSNING EKSTREMAL VAZIYATLARDA STRESSBARDOSHLIGINI NAMOYON BO 'LISHI. *SCIENTIFIC APPROACH TO THE MODERN EDUCATION SYSTEM*, 3(31), 285-288.

Date: 7th February-2025

33. Avezov, O. R. (2024). O'SMIRLARDA STRESS BARDOSHLILIK XUSUSIYATLARINI RIVOJLANTIRISHNING PSIXOLOGIK USULLARI. *Научный Импульс*, 3(26), 451-454.
34. Ravshanovich, A. O. (2024). ICHKI ISHLAR ORGANLARI PSIXOLOGINING KASBIY KOMPETENSIYASINI OSHIRISHGA OID ILMIY YONDOSHUVLAR. *INNOVATIVE DEVELOPMENTS AND RESEARCH IN EDUCATION*, 3(30), 313-318.
35. Ravshanovich, A. O. (2024). GLOBALLASHUV JARAYONIDA AXBORIY PSIXOLOGIK XAFVSIZLIK MUAMMOSINING DOLZARB MUAMMO SIFATIDA O'RGANILISHI. *SO 'NGI ILMIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI*, 7(5), 375-379.
36. Avezov, O. R. (2024). PSIXOLOGIYADA SUBYEKTIV NAZORAT MUAMMOSINING QO 'YILISHI VA O 'RGANILISHI. *O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(29), 338-344.
37. Avezov, O. R. (2024). BOLALAR NUTQINI RIVOJLANTIRISHDA HAMKORLIK TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISH YO'LLARI. *Scientific Impulse*, 2(20), 778-782.
38. Ravshanovich, A. O., & Baxtiyrovna, Y. S. (2024, February). SOCIO-PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF THE FORMATION OF STUDENTS' IDEAS ABOUT UZBEK MUSIC FOLKLORE. In *International conference on multidisciplinary science* (Vol. 2, No. 2, pp. 114-115).
39. Ravshanovich, A. O. (2024). PEDAGOGIK PSIXOLOGIYA DARSINI O'QITISHDA MUAMMOLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI. *O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(26), 299-302.
40. Ravshanovich, A. O., & Ulug'Umarovich, T. (2024, February). PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF THE FORMATION OF MILITARY IMAGINATIONS IN HIGH SCHOOL STUDENTS. In *INTERNATIONAL CONFERENCE OF NATURAL AND SOCIAL-HUMANITARIAN SCIENCES* (Vol. 1, No. 2, pp. 24-26).
41. Avezov, O., & Xoliqov, S. (2024, February). TALABALAR ORASIDA YOLG'IZLIK IJTIMOY-PSIXOLOGIK MUAMMO SIFATIDA. In *Международная конференция академических наук* (Vol. 3, No. 2, pp. 34-41).
42. Ravshanovich, A. O. (2024). RESPUBLIKAMIZDA PSIXOLOGIK XIZMAT BORASIDAGI TADQIQOTLARNING VUJUDGA KELISHI. *Новости образования: исследование в XXI веке*, 2(18), 483-487.
43. Ravshanovich, A. O., & Tavakkal o'g'li, S. S. (2023). MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARGA TA'LIM-TARBIYA BERISHDA IJODIY O 'YINLARNING AMALIY AHAMIYATI. *Scientific Impulse*, 2(14), 344-347.
44. Bahodirovna, H. N. (2025). ZAMONAVIY TA'LIM JARAYONIDA BOSHLANG 'ICH SINFI O 'QITUVCHILARNING IJTIMOY KOMPETENSIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(2), 463-466.
45. Bahodirovna, H. N. (2024). EFFECTIVE WAYS TO DEVELOP CHILDREN'S READING AND WRITING SKILLS. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(1), 231-233.

Date: 7th February-2025

46. Hojiyeva, N. (2024). ENHANCING PRIMARY GRADE EDUCATION THROUGH INTERACTIVE METHODS. *Medicine, pedagogy and technology: theory and practice*, 2(9), 669-679.
47. Toymurodov, A. (2023, December). MODERN INTERPRETATION OF PSYCHODIAGNOSTICS AND PSYCHOCORRECTION OF EXTREME SITUATIONS. In INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE" SCIENTIFIC ADVANCES AND INNOVATIVE APPROACHES" (Vol. 1, No. 5, pp. 71-79).
48. Toymurodov, A. (2023). BASICS OF PROVIDING PSYCHOLOGICAL SERVICES TO MILITARY PERSONNEL. *Академические исследования в современной науке*, 2(24), 148-152.
49. Shuhratovich, T. A. (2025). PSIXOLOGIK TESTLAR TURLARI VA ULARNI QANDAY QO'LLASH. *Modern digital technologies in education: problems and prospects*, 2(1), 8-15.
50. Abdurahmon, T. (2025). BOLALAR PSIXOLOGIYASINI O 'RGANISH ULARNING RIVOJLANISH JARAYONLARI. *Modern digital technologies in education: problems and prospects*, 2(1), 16-21.
51. Abdurahmon, T. (2025). STRESSNI EKSPERIMENTAL TAHLIL QILISH. *New modern researchers: modern proposals and solutions*, 2(1), 51-56.
52. Abdurahmon, T. (2025). XOTIRA VA ESLAB QOLISH JARAYONLARINI. *New modern researchers: modern proposals and solutions*, 2(1), 57-62.
53. Abdurahmon, T. (2025). PSIXOLOGIYADA QAROR QABUL QILISH JARAYONLARINI EKSPERIMENTAL TADQIQ QILISH. *New modern researchers: modern proposals and solutions*, 2(1), 1-7.
54. Abdurahmon, T. (2025). PSIXOLOGIYADA NEYROEKSPERIMENTLARNING AHAMIYATI. *New modern researchers: modern proposals and solutions*, 2(1), 14-20.
55. Abdurahmon, T. (2025). KOGNITIV PSIXOLOGIYA INSONNING ONG JARAYONLARI. *New modern researchers: modern proposals and solutions*, 2(1), 8-13.
56. Fattullayeva, M. M. (2024). O 'QUVCHILARNING KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYALARINI SHAKLLANTIRISHDA ERTAKLAR O 'QITISHNING NAZARIY VA METODIK ASOSLARI. *PEDAGOG*, 7(4), 243-248.
57. Fattullayeva, M. (2024). O 'QUVCHILARNING SO 'Z BIRIKMASI, GAP USTIDA ISHLASH KO 'NIKMASINI O 'STIRISH. *Medicine, pedagogy and technology: theory and practice*, 2(9), 534-542.
58. Икромова, С. А. (2024). ОСНОВНЫЕ ОБЩИЕ ПОНЯТИЯ И ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ПСИХОЛОГИИ. *Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology*, 1(3), 20-25.
59. Икромова, С. А. (2024). ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ МОЛОДЕЖИ И ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ КРИЗИСЫ. *New modern researchers: modern proposals and solutions*, 1(2), 29-35.
60. Икромова, С. А. (2024). ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЕ ПРОЦЕССЫ И ПАМЯТЬ ЧЕЛОВЕКА. *Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology*, 1(3), 59-65.
61. Ikromova, S. A. (2024). PSIXOLOGIK SALOMATLIK VA UNING JAMIYATDAGI ROLI. *Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology*, 1(2), 93-98.

Date: 7thFebruary-2025

62. Икромова, С. А. (2024). КОНСУЛЬТИРОВАНИЕ И ТЕРАПИЯ ЛЮДЕЙ В СОЦИАЛЬНОЙ СРЕДЕ. New modern researchers: modern proposals and solutions, 1(2), 8-14.

63. Икромова, С. А. (2024). ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ПСИХОЛОГА. New modern researchers: modern proposals and solutions, 1(2), 63-68.

